

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 24.5.2011
KOM(2011) 287 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**Jednolity rynek w obszarze praw własności intelektualnej - Wspieranie kreatywności i
innowacji celem zapewnienia wzrostu gospodarczego, atrakcyjnych miejsc pracy oraz
wysokiej jakości produktów i usług w Europie**

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	SZANSE I WYZWANIA STOJĄCE PRZED JEDNOLITYM RYNKIEM PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ	6
3.	GŁÓWNE INICJATYWY POLITYCZNE UMOŻLIWIAJĄCE SPROSTANIE PRZYSZŁYM WYZWANIAM.....	9
3.1.	Reforma systemu patentowego w Europie i towarzyszące jej środki	9
3.1.1.	Jednolita ochrona patentowa	9
3.1.2.	Jednolity system sądowego rozstrzygania sporów patentowych	10
3.1.3.	Instrument waloryzacji praw własności intelektualnej	10
3.2.	Modernizacja europejskiego systemu znaków towarowych	11
3.3.	Stworzenie kompleksowych ram dla praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym	12
3.3.1.	Zarządzanie prawami autorskimi w Europie.....	12
3.3.2.	Zarządzanie technologią i bazami danych	14
3.3.3.	Treści tworzone przez użytkowników	15
3.3.4.	Opłaty za kopiowanie na użytek prywatny	16
3.3.5.	Dostęp do europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz wspieranie pluralizmu mediów	16
3.3.6.	Prawa wykonawców.....	17
3.3.7.	Utwory audiowizualne	18
3.3.8.	Prawa autorów z tytułu odsprzedaży.....	18
3.4.	Kwestia dodatkowej ochrony wartości niematerialnych i prawnych.....	18
3.4.1.	Tajemnice handlowe i kopie nielegalne	19
3.4.2.	Oznaczenia geograficzne niezwiązane z rolnictwem.....	20
3.5.	Zintensyfikowanie walki ze zjawiskiem podrabiania i piractwa	21
3.5.1.	Uświadamianie społeczeństwa.....	22
3.5.2.	Bardziej stabilna struktura i nowe zadania europejskiego obserwatorium zajmującego się zjawiskiem podrabiania i piractwa	23
3.5.3.	Przegląd dyrektywy w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej	23
3.6.	Międzynarodowy wymiar praw własności intelektualnej.....	24
3.6.1.	Inicjatywy wielostronne, w tym koordynacja z organizacjami międzynarodowymi.	24

3.6.2.	Negocjacje dwustronne oraz współpraca w zakresie ochrony własności intelektualnej z państwami trzecimi.....	26
3.6.3.	Zwiększenie ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej na granicach UE	27
4.	WNIOSKI	27

1. WPROWADZENIE

Urzeczywistnienie spójnego i zintegrowanego jednolitego rynku w obszarze praw własności intelektualnej stanowi jeden z najbardziej konkretnych sposobów uwolnienia potencjału europejskich inwestorów i twórców oraz sprawienia, by ich pomysły przełożyły się na atrakcyjne miejsca pracy i wzrost gospodarczy.

W niniejszym komunikacie przedstawiono ogólną strategiczną wizję Komisji dotyczącą utworzenia prawdziwie jednolitego rynku w obszarze własności intelektualnej (który obecnie jeszcze w Europie nie istnieje) – stworzenia europejskiego systemu praw własności intelektualnej, który będzie odpowiadał przyszłym potrzebom nowoczesnej gospodarki, wynagradzając nowatorskie i kreatywne wysiłki, stwarzając zachęty dla innowacji w UE oraz umożliwiając rozkwit różnorodności kulturowej poprzez oferowanie dodatkowych sposobów prezentacji treści na otwartym i konkurencyjnym rynku.

Nowoczesny i zintegrowany europejski system praw własności intelektualnej wniesie istotny wkład we wzrost gospodarczy, tworzenie stabilnych miejsc pracy oraz konkurencyjność naszej gospodarki – a więc w realizację głównych celów określonych w strategii „Europa 2020” oraz w rocznym sprawozdaniu gospodarczym, które mają kluczowe znaczenie dla podtrzymania ożywienia gospodarczego w UE niezbędnego dla wyjścia z kryzysu gospodarczo-finansowego. System ten umożliwi rozwój handlu elektronicznego i innych sektorów opartych na technologiach cyfrowych, które oferują największy potencjał przyszłego wzrostu¹. Innowacje nie tylko przyczyniają się do dynamicznego rozwoju gospodarki europejskiej, ale są również niezbędne, by ludzkość mogła stawić czoła ogromnym wyzwaniom, przed którymi stoi w XXI wieku, takim jak bezpieczeństwo żywnościowe, powstrzymanie zmiany klimatu, poradzenie sobie ze skutkami zmian demograficznych oraz poprawa stanu zdrowia obywateli. Innowacje mają również kluczowy wpływ na jakość życia codziennego, jako że wspierają różnorodność kulturową.

Prawa własności intelektualnej obejmują prawa własności przemysłowej, takie jak patenty, znaki towarowe, wzory i oznaczenia geograficzne, jak również prawa autorskie i prawa pokrewne.

Obszary praw własności intelektualnej

¹ Zob. Strategia „Europa 2020” (COM(2010) 2020), Roczna wizja wzrostu gospodarczego na 2011 r. (COM(2011) 11), Europejska agenda cyfrowa (COM(2010) 245), Akt o jednolitym rynku (COM(2011) 206) oraz Unia innowacji (COM(2010) 546).

Prawa własności intelektualnej są prawami własnościowymi, które chronią wartość dodaną wytworzoną w europejskiej gospodarce opartej na wiedzy dzięki zdolnościom działających w niej twórców i wynalazców. Zbiory praw własności intelektualnej stanowią istotne aktywa dla licznych europejskich przedsiębiorstw. Kapitalizacja tych zbiorów praw ma dla europejskich twórców i przedsiębiorców decydujące znaczenie, jeśli chodzi o utrzymanie działalności, generowanie przychodów i rozwijanie nowych możliwości rynkowych².

W epoce globalizacji i międzynarodowej konkurencji potencjał własności intelektualnej pod względem generowania przychodów jest równie istotny jak dostęp do surowców czy oparcie się na bazie przemysłowej.

Możliwość pełnego wykorzystania potencjału praw własności intelektualnej zależy od właściwej polityki sprzyjającej innowacjom, które z kolei będą przyciągały inwestycje prowadzące do nowych produktów i usług rozszerzających zapotrzebowanie konsumentów, co pociąga za sobą wzrost gospodarczy i nowe miejsca pracy.

Szybki postęp techniczny zmienił sposób prowadzenia działalności gospodarczej oraz rozpowszechniania i konsumowania produktów i usług takich jak usługi muzyczne i audiowizualne oferowane online. Powstają nowe modele biznesowe, a tradycyjne ulegają przemianom. Na rynku pojawiają się nowe podmioty i nowi usługodawcy. Również konsumenci zmieniają sposoby interakcji z rynkiem. Europejskie prawodawstwo w obszarze praw własności intelektualnej musi zapewniać ustanowienie odpowiednich ram umożliwiających stworzenie zachęt do inwestycji poprzez nagradzanie kreatywności, pobudzanie innowacji w otoczeniu charakteryzującym się niezakłóconą konkurencją oraz ułatwianie upowszechniania wiedzy.

² „The value of knowledge: European firms and the intellectual property challenge”, biała księga przygotowana przez Economist Intelligence Unit, The Economist, styczeń 2007. 53 % respondentów stwierdziło, że w perspektywie dwóch lat korzystanie z praw własności intelektualnej będzie miało bardzo duże lub krytyczne znaczenie dla ich modeli biznesowych, a 35 % respondentów stwierdziło, że sytuacja taka ma już miejsce dziś.

2. SZANSE I WYZWANIA STOJĄCE PRZED JEDNOLITYM RYNKIEM PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Prawa własności intelektualnej w ich najróżniejszej postaci stanowią niewątpliwie kluczowe aktywa unijnej gospodarki

W sektorach kreatywnych działa 1,4 mln europejskich małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Branże, których działalność opiera się na własności intelektualnej, dysponują ponadprzeciętnym potencjałem w zakresie wzrostu i tworzenia miejsc pracy. Według „Sprawozdania na temat europejskiej konkurencyjności w 2010 roku” w sektorach kreatywnych pracuje 3 % ogółu zatrudnionych (dane za 2008 r.) i należą one do najbardziej dynamicznych sektorów w UE. W 2008 r. liczba osób zatrudnionych w tej branży w krajach UE-27 wynosiła 6,7 mln.

W okresie 2000-2007 łączne zatrudnienie w sektorach kreatywnych rosło średnio o 3,5 % rocznie, w porównaniu ze wzrostem o 1 % rocznie odnotowanym dla unijnej gospodarki ogółem. Większość nowych miejsc pracy w UE na przestrzeni ostatniej dekady powstała w branżach opartych na wiedzy, w których zatrudnienie wzrosło o 24 %. Dla porównania, zatrudnienie w pozostałych sektorach gospodarki UE wzrosło o niecałe 6 %³.

Szacunkowe badanie przeprowadzone w 2002 r. wśród przedsiębiorstw z listy „Fortune 500” wykazało, że źródłem majątku poszczególnych spółek są w 45 %-75 % prawa własności intelektualnej⁴. W 2009 r. szacowano, że wartości niematerialne i prawne stanowią około 81 % wartości spółek wchodzących w skład indeksu S & P 500⁵. W 2009 r. wartość dziesięciu najcenniejszych marek w każdym z krajów UE sięgała średnio niemal 9 % PKB⁶. Prawa własności intelektualnej wspierają i chronią inwestycje w prace badawczo-rozwojowe o charakterze technicznym (1,9 % unijnego PNB w 2008 r.)⁷. Oparte na prawach autorskich sektory kreatywne (obejmujące produkcję oprogramowania i baz danych⁸, wydawnictwa książek i prasy⁹, muzykę¹⁰ i film¹¹) reprezentują 3,3 % unijnego PKB (dane za 2006 r.)¹².

Prawa własności intelektualnej kształtują nasze życie codzienne

³ The Work Foundation: The knowledge economy in Europe, sprawozdanie przygotowane na wiosenne posiedzenie Rady Europejskiej. w 2007 r.

⁴ Źródło: http://www.wipo.int/sme/en/documents/valuing_patents.htm.

⁵ Źródło: Ocean Tomo, firma konsultingowa cytowana w artykule „The 2011 drug patent „cliff” and the evolution of IP evaluation”, autor: Liza Porteus Viana, Intellectual Property Watch z 11.1.2011.

⁶ Źródło: Eurobrand Study 2009, Country Review, <http://study.eurobrand.cc>

⁷ Źródło: Eurostat.

⁸ Produkcja oprogramowania i baz danych ma zdecydowanie największy, wynoszący niemal jedną czwartą, udział w obrotach branży kreatywnej.

⁹ Według zrzeszenia wydawców europejskich (Federation of European Publishers), wydawnictwa książek zatrudniają 135 000 osób (w przeliczeniu na pełne etaty), a ich wkład w unijny PKB wynosi około 24 mld EUR.

¹⁰ Według danych IFPI, łączna wartość unijnego rynku nagrań muzycznych wynosi około 6 mld EUR. Rynek nagrań muzycznych stanowi około jednej piątej łącznego rynku muzycznego, którego obroty wynoszą niemal 30 mld EUR rocznie.

¹¹ Produkcja, dystrybucja i wyświetlanie filmów, a także wypożyczanie i sprzedaż nagrań wideo stanowią około 10 % obrotów związanych z prawami autorskimi. Przemysł audiowizualny w Europie produkuje ponad 1 100 filmów rocznie i zatrudnia ponad 1 mln osób. Źródło: Multi-Territory Licensing of Audiovisual Works in the European Union, badanie KEA, październik 2010 r.

¹² European Competitiveness Report 2010 (Sprawozdanie na temat europejskiej konkurencyjności w 2010 r.), dokument roboczy służb Komisji, SEC(2010) 1276 wersja ostateczna.

Ochrona patentowa jest przykładowo niezbędna dla opracowania nowych leków lub nowego sprzętu medycznego, o przełomowym znaczeniu dla określonych terapii. Coraz bardziej zaawansowane technicznie urządzenia, takie jak smartfony, tablety, telefony komórkowe trzeciej i kolejnych generacji, urządzenia elektroniki konsumenckiej, bardziej ekologiczne samochody lub szybkie pociągi, zależą od licznych patentów.

Ochrona wartości marek handlowych stymuluje inwestycje w jakość produktów i usług poprzez umożliwienie konsumentom rozpoznawania odpowiednich produktów i usług, w szczególności w sektorach, które są w dużym stopniu uzależnione od marek i lojalności konsumentów wobec nich. Do sektorów tych należą branże oferujące produkty żywnościowe, artykuły gospodarstwa domowego, leki, odzież, artykuły sportowe, kosmetyki i elektronikę konsumencką oraz branże oferujące usługi telekomunikacyjne, podróże, wypoczynek i sport. W sektorze rolno-spożywczym prawa do oznaczeń geograficznych i odmian roślin zapewniają ochronę produktom wysokiej jakości oraz dostęp do autentycznych produktów na całym jednolitym rynku. Prawa autorskie stymulują tworzenie treści kreatywnych, takich jak oprogramowanie, książki, gazety i czasopisma, publikacje naukowe, muzyka, filmy, fotografia, sztuki wizualne, gry wideo i gry komputerowe.

Europejski system praw własności intelektualnej przyczynił się również do ogólnego wzrostu konkurencyjności europejskiego przemysłu.

Rozwój norm telekomunikacyjnych takich jak GSM czy UMTS stanowi przykład europejskiego sukcesu opartego na starannym zarządzaniu prawami własności intelektualnej. Te początkowo tylko europejskie normy odniosły z czasem sukces na całym świecie, dzięki swojej wyższości technicznej oraz praktycznemu europejskiemu systemowi praw własności intelektualnej. Działające w Europie przedsiębiorstwa przodują w licencjonowaniu technologii półprzewodnikowych, które można znaleźć w ponad 90 % telefonów komórkowych sprzedawanych na całym świecie. Wiele europejskich przedsiębiorstw generuje dziś znaczną część swoich przychodów w drodze licencjonowania znajdujących się w ich posiadaniu praw własności intelektualnej.

Utrzymanie dynamiki

Potencjał gospodarczy praw własności intelektualnej w coraz większym stopniu zależy od zdolności różnych podmiotów tych praw do współpracy i licencjonowania technologii, produktów i treści kreatywnych oraz do udostępniania nowych produktów i usług konsumentom. Serwisy oferujące muzykę online muszą wielokrotnie przechodzić złożone procedury uzyskania odpowiednich zezwoleń, jeśli chcą być dostępne w różnych jurysdykcjach. Wymaga to stworzenia całościowych i spójnych prawnych warunków ramowych w obszarze praw własności intelektualnej. W tym kontekście prawodawstwo w tym obszarze należałoby postrzegać jako narzędzie zarządzania, które reguluje i optymalizuje stosunki między trzema głównymi grupami podmiotów – twórcami, dostawcami usług i treści oraz konsumentami. Polityka w obszarze praw własności intelektualnej powinna mieć zatem postać ustawodawstwa pozwalającego na zarządzanie prawami własności intelektualnej w możliwie wydajny sposób, a tym samym stwarzającego właściwe zachęty do działalności twórczej i inwestycji, rozwijania nowatorskich modeli biznesowych, wspierania różnorodności kulturowej oraz jak najszerszego upowszechniania utworów z korzyścią dla całego społeczeństwa.

Europa musi stać się światowym liderem w nowatorskich rozwiązaniach z zakresu licencjonowania umożliwiających sprawne wykorzystanie produktów innowacyjnych

technicznie, jak również produktów opartych na wiedzy i zasobach kulturowych. Korzyści płynące z takich umożliwiających ram w obszarze praw własności intelektualnej powinny być dostępne dla wszystkich podmiotów, niezależnie od ich wielkości. Małe i średnie przedsiębiorstwa powinny odnosić korzyści z praw własności intelektualnej w takim samym stopniu jak największe podmioty rynkowe działające na rynku wewnętrznym. Ramy w obszarze praw własności intelektualnej powinny również zapewniać niezbędne zachęty dla rozwoju i rozkwitu wszystkich sektorów kreatywnych, a tym samym przyczyniać się do różnorodności dóbr, usług i treści kulturowych.

Jednolity rynek jako rozwiązanie

Rozdrobnienie panujące w obszarze praw własności intelektualnej w UE niesie za sobą konsekwencje dla wzrostu gospodarczego i dynamiki rynku pracy w Europie, a także dla jej konkurencyjności. Uzyskiwanie licencji utrudniają wysokie koszty, złożoność procesu i brak pewności prawa dla twórców, użytkowników i konsumentów. Jest to jeden z powodów, dla których handel elektroniczny w UE nie rozwinął się jeszcze odpowiednio do swojego potencjału, a także wytłumaczenie, dlaczego to często tylko największe podmioty potrafią poruszać się w świecie tych złożonych przepisów i odnosić faktyczne korzyści z istnienia jednolitego rynku. Wysokie koszty uzyskiwania licencji hamują innowacje i kreatywność. Innowacyjnym małym i średnim przedsiębiorstwom z trudem przychodzi czerpanie korzyści z praw własności intelektualnej i rozwijanie strategii opartych na tych prawach. Obieg towarów i usług związanych ze sferą kultury nie realizuje w pełni swojego potencjału.

Obowiązujące przepisy znajdują się również pod dodatkową presją związaną z przyspieszonym postępem technicznym, który zmienia sposoby produkcji, dystrybucji i konsumpcji towarów i usług. Europa nie zawsze w dostatecznym stopniu znajduje się w czołówce, jeśli chodzi o świadczenie nowych usług cyfrowych. Dla przykładu, prawna złożoność wiążąca się z cyfryzacją jej dziedzictwa kulturowego celem udostępnienia go w internecie może prowadzić do powstania luki w wiedzy, jeśli problem ten nie zostanie rozwiązany.

Również egzekwowanie praw własności intelektualnej w Europie i na jej granicach wymaga poprawy. W chwili obecnej rozwój nowych technologii stanowi wyzwanie w zakresie ochrony przed nieupoważnionym wykorzystywaniem utworów chronionych. Ramy egzekwowania praw własności intelektualnej w UE nie zostały dotychczas dostosowane do nowych technologii cyfrowych. W kontekście ogólnych rozważań nad kwestią dostosowania polityki UE do epoki cyfrowej, atrakcyjne i przystępne oferty treści cyfrowych dla konsumentów należy opracowywać równolegle z odpowiednimi środkami służącymi dalszemu wzmocnieniu egzekwowania praw własności intelektualnej. Wspieranie i ochrona praw własności intelektualnej nie kończy się zresztą na granicach UE. Jest to pilna kwestia w kontekście globalizacji przepływów handlowych, również w związku z faktem, iż prawa własności intelektualnej stanowią jeden z głównych atutów decydujących o konkurencyjności Unii na szybko rozwijających się rynkach.

Wspieranie kreatywności i innowacji oraz zwiększenie tempa wzrostu gospodarczego stanowią wspólne cele prawa własności przemysłowej oraz prawa konkurencji. Skutecznej ochronie i zdecydowanemu egzekwowaniu praw własności intelektualnej powinno towarzyszyć konsekwentne stosowanie przepisów prawa konkurencji, tak by wykluczyć nadużycia praw własności intelektualnej, które mogą hamować innowacje lub uniemożliwiać wejście na rynek nowym podmiotom, w szczególności małym i średnim przedsiębiorstwom.

Zarządzanie unijnymi ramami w obszarze własności intelektualnej należy unowocześnić tak, by w szczególności ograniczyć złożoność kosztów i uzyskiwania licencji oraz zwiększyć pewność prawa, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw. Powinno to obejmować zwiększone wykorzystanie nowoczesnych technologii i narzędzi, takich jak tłumaczenie maszynowe i narzędzia służące do wyszukiwania.

Należy zadbać o zapewnienie właściwej równowagi między ochroną praw a możliwościami dostępu, tj. opracować sprawiedliwe systemy wynagradzania i zachęcania wynalazców i twórców, przy jednoczesnym zagwarantowaniu rozpowszechniania i obiegu towarów i usług, możliwości korzystania z pozostałych praw podstawowych oraz wspierania i ochrony różnorodności kulturowej i językowej. Konsolidacja i uproszczenie zarządzania prawami własności intelektualnej powinny nastąpić równoległe ze wzmocnieniem narzędzi egzekwowania przepisów zarówno na szczeblu unijnym, jak i międzynarodowym.

3. GŁÓWNE INICJATYWY POLITYCZNE UMOŻLIWIAJĄCE SPROSTANIE PRZYSZŁYM WYZWANIAM

3.1. Reforma systemu patentowego w Europie i towarzyszące jej środki

3.1.1. Jednolita ochrona patentowa

Obecnie obowiązujący w Europie system patentowy jest złożony, rozdrobniony i kosztowny: uzyskanie patentu europejskiego zatwierdzonego jedynie w 13 państwach członkowskich może być do dziesięciu razy droższe niż w przypadku patentu amerykańskiego. Na dzień dzisiejszy, jeżeli małe lub średnie przedsiębiorstwo pragnie uzyskać lub utrzymać ochronę patentową we wszystkich 27 państwach członkowskich na okres 20 lat, musiałoby w całym tym okresie przeznaczyć na ten cel szacunkowo 200 000 EUR, przy czym większą część tych wydatków stanowiłyby koszty tłumaczeń oraz koszty wynikające z niezbędnych procedur realizowanych w poszczególnych urzędach krajowych.

Obecnie prowadzone są jednak prace nad stworzeniem jednolitej ochrony patentowej w dwudziestu pięciu państwach członkowskich, w ramach tzw. wzmocnionej współpracy¹³. Po przyjęciu przez Radę decyzji w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy¹⁴ Komisja przedłożyła wnioski dotyczące przepisów wykonawczych¹⁵. Komisja będzie współpracować z Parlamentem Europejskim i uczestniczącymi państwami członkowskimi celem jak najszybszego uchwalenia tych przepisów. Nadrzędnym celem jednolitego patentu jest umożliwienie przedsiębiorstwom jak najszybszego osiągnięcia znacznych oszczędności. Przyczyni się on również w znacznym stopniu do uproszczenia procedur administracyjnych dzięki wyeliminowaniu konieczności potwierdzenia ważności patentów na szczeblu krajowym.

¹³ COM(2010) 790 wersja ostateczna.

¹⁴ Decyzja Rady 2011/167/UE z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej, Dz.U. L 76 z 22.3.2011, s. 53.

¹⁵ COM(2011) 215 wersja ostateczna i COM(2011) 216 wersja ostateczna.

Ponadto rozwój systemów tłumaczenia maszynowego ma zasadnicze znaczenie dla zmniejszenia wysokich kosztów tłumaczenia i zaoferowania przystępnej ochrony patentowej przedsiębiorstwom każdej wielkości. Tłumaczenia maszynowe nie tylko poszerzą dostęp do ochrony patentowej, ale również do informacji patentowej w różnych językach, począwszy od etapu składania wniosku patentowego. Ma to kluczowe znaczenie dla rozpowszechnienia wiedzy o technologiach i ogólnego wspierania innowacji. W tym kontekście Komisja z zadowoleniem przyjmuje i wspiera program służący do maszynowych tłumaczeń dokumentów patentowych, jaki został wdrożony przez Europejski Urząd Patentowy w 2010 r. Celem jest udostępnienie możliwości tłumaczeń maszynowych dla języków urzędowych państw będących stronami konwencji o patencie europejskim, do której to grupy należą wszystkie języki urzędowe UE.

3.1.2. Jednolity system sądowego rozstrzygania sporów patentowych

Spory patentowe muszą być obecnie rozstrzygane przez poszczególne sądy krajowe. Takie rozdrobnienie jest nie tylko niezwykle kosztowne i czasochłonne dla posiadaczy patentów, ale także stwarza ryzyko podejmowania różnych decyzji w poszczególnych państwach członkowskich, co prowadzi do braku pewności prawa.

Stworzeniu jednolitej ochrony patentowej muszą towarzyszyć odpowiednie rozwiązania proceduralnoprawne, odpowiadające potrzebom użytkowników systemu patentowego. Aby jednolita ochrona patentowa właściwie funkcjonowała w praktyce, odpowiednie rozwiązania proceduralne powinny umożliwiać egzekwowanie lub wycofywanie patentów na terytorium wszystkich uczestniczących państw członkowskich, a jednocześnie zapewniać wysokiej jakości orzecznictwo patentowe i pewność prawa dla przedsiębiorstw. Są już prowadzone prace nad konkretnymi rozwiązaniami proceduralnoprawnymi, również z uwzględnieniem niedawnej opinii Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (A-1/09) dotyczącej zgodności z traktatami projektu porozumienia w sprawie europejskiego i unijnego sądu patentowego.

Jednolity system sądowego rozstrzygania sporów patentowych, który miałby zastosowanie zarówno do europejskich patentów przyznawanych w pakiecie, jak i do patentów europejskich o jednolitym skutku, doprowadziłby do znacznego obniżenia kosztów oraz skrócenia okresu rozstrzygania sporów, przy jednoczesnym zwiększeniu pewności prawa dla użytkowników.

3.1.3. Instrument waloryzacji praw własności intelektualnej

Wartości niematerialne i prawne mogą stanowić nawet trzy czwarte wartości przedsiębiorstwa¹⁶, a prawa własności intelektualnej osiągnęły taki stopień wpływu finansowego, że transakcje mające za przedmiot własność intelektualną nabierają coraz większego znaczenia. W konsekwencji przedsiębiorstwa muszą rozwijać odpowiednie procesy zarządzania tego rodzaju wartościami niematerialnymi i prawnymi, do których należą patenty, znaki towarowe i prawa autorskie.

W swoich konkluzjach z lutego 2011 r. Rada Europejska zwróciła się do Komisji z wnioskiem o zbadanie możliwości stworzenia instrumentu waloryzacji praw własności intelektualnej na szczeblu europejskim, w szczególności by ułatwić małym i średnim przedsiębiorstwom dostęp do rynku wiedzy. W tym kontekście „waloryzacja” odnosi się do

¹⁶ Zob. punkt 2 i przypis 5.

wyceny aktywów niematerialnych i prawnych w kategoriach rachunkowości oraz do zwiększenia możliwości generowania większej wartości z praw własności intelektualnej oraz łatwiejszego dostępu do finansowania.

Celem starannego zbadania tej kwestii Komisja rozpoczęła kompleksową analizę, obejmującą udział grupy ekspertów i studium wykonalności. Działania te pozwolą uzyskać szeroki obraz sytuacji i ułatwią Komisji analizę poszczególnych wariantów utworzenia tego rodzaju instrumentu waloryzacji praw własności intelektualnej, np. w postaci nowatorskiej europejskiej platformy rynkowej w obszarze wiedzy o prawach własności intelektualnej, ułatwiającej transfer tych praw oraz obrót nimi. Komisja złoży odpowiednie sprawozdanie Radzie Europejskiej jeszcze przed końcem 2011 r.

3.2. Modernizacja europejskiego systemu znaków towarowych

Krajowa rejestracja znaków towarowych w państwach członkowskich UE została zharmonizowana blisko 20 lat temu¹⁷, a 15 lat temu ustanowiono wspólnotowy znak towarowy¹⁸. Europejski system znaków towarowych okazał się niewątpliwym sukcesem. Świadczą o tym między innymi najnowsze dane o rekordowej liczbie wniosków o zarejestrowanie wspólnotowego znaku towarowego złożonych w 2010 r. (ponad 98 000), a także oczekiwane w 2011 r. wpłynięcie milionowego wniosku od chwili utworzenia wspólnotowego znaku towarowego w roku 1996. Zainteresowane strony coraz częściej domagają się jednak szybszych, uproszczonych i lepszych jakościowo systemów rejestracji znaków towarowych, które byłyby bardziej spójne, przystępniejsze dla użytkowników i dostępne publicznie oraz działałyby z wykorzystaniem najnowocześniejszych aktualnie technologii. Aby spełnić te wymogi europejski system znaków towarowych musi zostać unowocześniony i dostosowany do epoki internetu.

W 2009 r. Komisja rozpoczęła kompleksową ocenę ogólnego funkcjonowania systemu znaków towarowych w Europie. Na podstawie tej oceny oraz oceny skutków Komisja przedstawi w ostatnim kwartale 2011 r. wnioski ustawodawcze w sprawie zmiany zarówno rozporządzenia w sprawie wspólnotowego znaku towarowego, jak i dyrektywy w sprawie znaków towarowych.

Celem zmian będzie unowocześnienie systemu na poziomie zarówno UE, jak i krajowym, poprzez uczynienie go bardziej skutecznym, wydajnym i spójnym. Szczególny nacisk zostanie położony na możliwości: (1) uproszczenia i przyspieszenia procedury rejestracji znaków towarowych, z uwzględnieniem wymogów epoki technologii elektronicznych; (2) zwiększenia pewności prawa, na przykład poprzez zdefiniowanie na nowo pojęcia „znaku towarowego”; (3) doprecyzowania zakresu praw związanych ze znakiem towarowym, między innymi w odniesieniu do różnego statusu celnego, jaki towary mogą mieć na obszarze celnym UE; (4) stworzenia ram dla zacieśnionej współpracy między Urzędem Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (UHRW) w Alicante a krajowymi urzędami właściwymi w kwestiach znaków towarowych celem harmonizacji praktyk administracyjnych i opracowania wspólnych narzędzi, np. oferujących dużo większe możliwości przeprowadzania wyszukiwania według priorytetów, jak również monitorowania rejestrów pod kątem rejestracji naruszających

¹⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/95/WE z dnia 22 października 2008 r. mająca na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych, Dz.U. L 299 z 8.11.2008, s. 25.

¹⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 207/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie wspólnotowego znaku towarowego, Dz.U. L 78 z 24.3.2009, s. 1.

chronione już znaki towarowe; (5) większego uspołnienienia dyrektywy z rozporządzeniem, w szczególności poprzez dalsze dostosowanie prawnych powodów odrzucenia rejestracji na szczeblu europejskim; oraz (6) dostosowania powodów odrzucenia i powodów współlistnienia zapisanych w dyrektywie i w rozporządzeniu do przepisów dotyczących oznaczeń geograficznych.

W każdym przypadku wszelkie zmiany, których wprowadzenie do rozporządzenia w sprawie wspólnotowego znaku towarowego zaproponuje Komisja, będą zgodne z koncepcją jednolitego rynku i będą zachowywać jednolity charakter tego prawa własności intelektualnej, które cieszy się takim powodzeniem.

3.3. Stworzenie kompleksowych ram dla praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym

Internet nie zna granic, ale rynki online w UE są w dalszym ciągu rozdrobnione w wyniku istnienia szeregu barier. Europa pozostaje mozaiką krajowych rynków online i zdarzają się sytuacje, kiedy Europejczycy nie mogą na jednolitym rynku cyfrowym swobodnie dokonać drogą elektroniczną zakupu utworów lub usług chronionych prawami autorskimi. Postęp techniczny, szybko zmieniający się charakter modeli biznesowych w świecie technologii cyfrowych, rosnąca autonomia konsumentów w internecie – wszystkie te aspekty prowadzą do konieczności ciągłej oceny, czy obowiązujące aktualnie przepisy w obszarze prawa autorskiego wyznaczają właściwe zachęty i czy umożliwiają podmiotom praw oraz ich użytkownikom i konsumentom osiągnięcie korzyści z możliwości oferowanych przez nowoczesne technologie.

Autorzy i inni twórcy oczekują godziwego wynagrodzenia z tytułu wykorzystywania owoców ich pracy, niezależnie od tego, czy są to książki, artykuły prasowe, nagrania dźwiękowe, wykonania utworów, filmy czy fotografie. Podobnie jest w przypadku wydawców i producentów, którzy dokonują inwestycji mających na celu wyprodukowanie i rozpowszechnienie utworów. Istnieją możliwości zwiększenia przychodów autorów i twórców, jeżeli odpowiednie warunki związane z prawami autorskimi ułatwiają licencjonowanie i rozpowszechnianie utworów na jednolitym rynku cyfrowym.

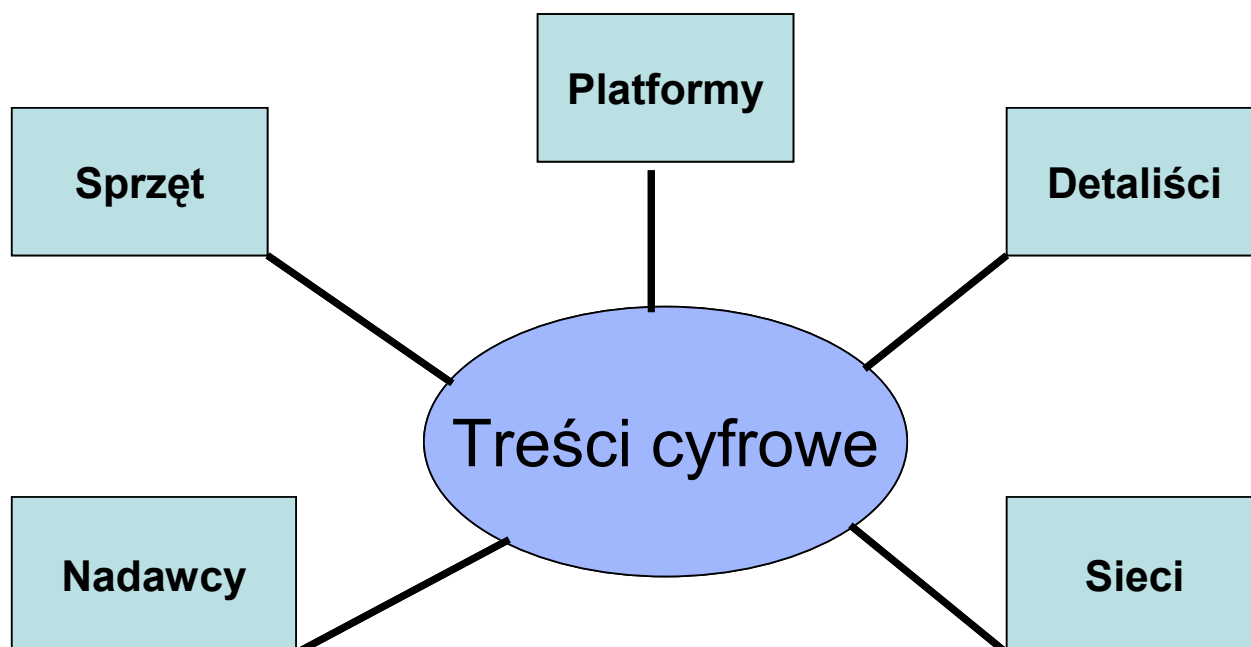
Europejskie ramy zarządzania służące administrowaniu procesami, w których uczestniczą twórcy, użytkownicy komercyjni oraz konsumenci, mają kluczowe znaczenie dla pełnego wykorzystania przez Europę potencjału oferowanego przez nowe technologie i rynki cyfrowe. Celem wspierania dynamicznych sektorów kreatywnych i związanych z kulturą Europa musi rozwinąć usługi licencjonowania praw autorskich, które w połączeniu z odpowiednimi aplikacjami i narzędziami internetowymi umożliwią milionom obywateli korzystanie z opublikowanych materiałów o charakterze informacyjnym i rozrywkowym oraz dzielenie się nimi w sposób łatwy i zgodny z prawem w całej Unii, bez względu na państwo członkowskie, w którym mieszkają. Aby urzeczywistnić ten cel Komisja przedstawi szereg inicjatyw, które omówiono poniżej.

3.3.1. Zarządzanie prawami autorskimi w Europie

Niezależnie od stosowanej technologii, reforma praw autorskich na rynku wewnętrznym powinna mieć postać „ustawodawstwa umożliwiającego”, pozwalającego na wykorzystywanie praw autorskich w najbardziej wydajny sposób, a tym samym stworzenie właściwych zachęt do działalności twórczej i inwestycji, rozwijania nowatorskich modeli biznesowych oraz upowszechniania utworów. Zmiany powinny przyczynić się do poszerzenia

i pogłębienia katalogu utworów dostępnego dla wszystkich konsumentów w całej Unii Europejskiej. Brak dostępu do serwisów online dla konsumentów w niektórych państwach członkowskich powinien zostać zlikwidowany dzięki stworzeniu stabilnych ram zarządzania prawami autorskimi na szczeblu europejskim, które będą dostosowane do potrzeb nowych i wyłaniających się dopiero modeli biznesowych.

Wylaniające się modele biznesowe

Stworzenie europejskich ram licencjonowania praw autorskich w środowisku online stanowiłoby ważny impuls dla zwiększenia legalnej oferty prawnie chronionych towarów i usług związanych ze sferą kultury w całej UE¹⁹. Nowoczesne techniki licencjonowania mogłyby pomóc w udostępnieniu większej liczby serwisów online w więcej niż jednym państwie członkowskim lub nawet doprowadzić do powstania serwisów o zasięgu ogólnoeuropejskim²⁰.

Z tych właśnie względów Komisja przedłożyła w 2011 r. wnioski służące stworzeniu ram prawnych dla zbiorowego zarządzania prawami autorskimi celem umożliwienia licencjonowania obejmującego wiele jurysdykcji oraz licencjonowania ogólnoeuropejskiego. Wprowadzenie skoncentrowania się na kwestii transgranicznego zarządzania prawami autorskimi w środowisku online jest szczególnie istotne w obliczu rozwoju cyfrowych rynków obrotu towarami i usługami związanymi ze sferą kultury, należy jednak również zwrócić uwagę na struktury zarządzania innymi formami praw zarządzanych zbiorowo.

Nowe ramy powinny zawierać wspólne przepisy dotyczące zarządzania, przejrzystości oraz skutecznego nadzoru, w tym w odniesieniu do zarządzanych zbiorowo źródeł przychodów.

¹⁹ W sprawozdaniu IFPI dotyczącym muzyki wskazano, że przeciętny Europejczyk wydaje mniej niż 2 EUR na muzykę w postaci cyfrowej, podczas gdy przeciętny Amerykanin wydaje niemal 8 EUR, a Japończyk 7 EUR.

²⁰ Przedsiębiorstwo Emusic, jeden z głównych usługodawców, działa w 27 państwach członkowskich i dysponuje katalogiem 10 mln nagrań. Serwis iTunes działa w 15 państwach członkowskich, a 7digital i Vodafone w 12 z nich; Nokia (OviMusic) działa w 11, YouTube w 10, a LastFM w 9 państwach członkowskich, zob.: <http://www.pro-music.org/Content/GetMusicOnline/stores-europe.php>.

Jaśniejsze przepisy dotyczące licencjonowania praw autorskich oraz podziału przychodów doprowadzą ostatecznie do stworzenia jednolitych warunków działania dla wszystkich podmiotów: podmiotów praw, organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, usługodawców i konsumentów.

Celem wspierania rozwoju nowych usług online, obejmujących większą część światowego repertuaru i dostępnych większej liczbie europejskich konsumentów, ramy powinny umożliwiać powołanie europejskich „maklerów praw autorskich”, którzy byliby uprawnieni do licencjonowania światowego katalogu nagrań muzycznych i zarządzania nim na szczeblu ponadnarodowym, przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju europejskiej różnorodności kulturowej. W tym celu należy wprowadzić wykonalny europejski system zarządzania prawami autorskimi, ułatwiający licencjonowanie transgraniczne. Transgraniczne zarządzanie prawami autorskimi na potrzeby usług internetowych wymaga wysokiego stopnia ekspertyzy technicznej, odpowiedniej infrastruktury i tworzenia sieci elektronicznych. Należy udostępnić właściwe środki tak by zapewnić, by wszyscy operatorzy spełniali wysokie standardy świadczenia usług zarówno w odniesieniu do podmiotów praw, jak i użytkowników, a także by nie dochodziło do zakłóceń konkurencji.

Innym sposobem bardziej dogłębnej modernizacji systemu praw autorskich na szczeblu europejskim mogłoby być stworzenie europejskiego kodeksu praw autorskich. Mógłby on obejmować obszerną kodyfikację obowiązującego katalogu unijnych dyrektyw w obszarze praw autorskich w celu harmonizacji i konsolidacji uprawnień gwarantowanych przez prawa autorskie i inne pokrewne prawa na poziomie UE. Stanowiłoby to również okazję zbadania, czy istniejące wyłączenia i ograniczenia związane z prawami autorskimi, udzielone na mocy dyrektywy 2001/29/WE²¹, powinny zostać zaktualizowane lub zharmonizowane na szczeblu unijnym. Wspomniany kodeks mógłby zatem przyczynić się do doprecyzowania relacji między poszczególnymi prawami wyłącznymi przyznanymi podmiotom praw a zakresem wyłączeń i ograniczeń związanych z tymi prawami.

Komisja zbada również wykonalność utworzenia opcjonalnego „jednolitego” tytułu prawnego do praw autorskich na podstawie art. 118 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i jego możliwych skutków dla jednolitego rynku, podmiotów praw oraz konsumentów.

Kwestie wymagają przeprowadzenia dalszych badań i analiz. Komisja zbada te kwestie między innymi w kontekście dialogu z zainteresowanymi stronami przewidzianego w Europejskiej agendzie cyfrowej i w 2012 r. przedstawi odpowiednie sprawozdanie, które będzie w szczególności dotyczyło tego, czy konieczna jest aktualizacja dyrektywy 2001/29/WE.

3.3.2. Zarządzanie technologią i bazami danych

Rozpowszechnienie internetu sprawiło, że konieczne stało się ulepszenie praktyk zbiorowego licencjonowania. Technika może stanowić bogate źródło pragmatycznych rozwiązań służących dostosowaniu licencjonowania praw autorskich do potrzeb internetu i ułatwiających dystrybucję zarządzanych zbiorowo źródeł przychodów. W tym kontekście Komisja będzie wspierać środki służące uproszczeniu i ułatwieniu dostępu do utworów chronionych prawami

²¹ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10.

autorskimi poprzez nowatorskie technologie licencjonowania, certyfikację infrastruktury służącej do licencjonowania, identyfikację i wymianę danych na temat faktycznego wykorzystania oraz elektroniczne zarządzanie danymi. Komisja będzie wspierać projekty realizowane przez różne zainteresowane strony celem opracowania zautomatyzowanej, zintegrowanej i znormalizowanej infrastruktury na potrzeby zarządzania prawami autorskimi²². Interoperacyjne bazy danych online powinny pomóc w identyfikacji podmiotów praw i przyspieszyć rozwój infrastruktury na potrzeby licencjonowania. Przykładowo, skompilowanie i udostępnienie dokładnych informacji o prawach własnościowych autorów utworów muzycznych w jednej autorytatywnej bazie danych ma kluczowe znaczenie dla ułatwienia skutecznego licencjonowania transgranicznego i dystrybucji tantiem wśród odpowiednich podmiotów praw w sposób spójny w całej Europie; ułatwi ono również licencjonowanie europejskiego repertuaru za granicą oraz odpowiednią dystrybucję tantiem wśród autorów europejskich. Informacje tego rodzaju powinny być dostępne publicznie, w sposób przejrzysty dla użytkowników, ułatwiając tym samym licencjonowanie.

3.3.3. *Treści tworzone przez użytkowników*

W obliczu szybkiego rozwoju portali społecznościowych i mediów społecznych, których działanie opiera się na tworzeniu i udostępnianiu treści internetowych przez użytkowników końcowych (blogi, podcasty, posty, wiki, mashupy, udostępnianie plików i filmów), szczególna uwaga zostanie zwrócona na możliwe sposoby postępowania z treściami tworzonymi przez użytkowników²³. Zgodnie ze swoim ogólnym podejściem Komisja opowiada się za odpowiedzialnym wykorzystaniem tych nowych możliwości, przy jednoczesnym zapewnieniu użytkownikom możliwości pełnego skorzystania z zalet nowych interaktywnych usług online.

Coraz powszechniejsze staje się przekonanie, że niezbędne są rozwiązania, które *ułatwią użytkownikom końcowym wykorzystywanie w ich własnych utworach treści stworzonych przez osoby trzecie i chronionych prawami autorskimi oraz które uczynią je przystępniejszymi cenowo*. Użytkownicy, którzy włączają materiały chronione prawami autorskimi do swoich własnych utworów, udostępnianych następnie w internecie, muszą mieć możliwość skorzystania z prostego i wydajnego systemu zezwoleń. Jest to szczególnie istotne w przypadku użytkowników-amatorów, którzy tworzą treści w celach niekomercyjnych, a mimo to muszą liczyć się z postępowaniami w sprawie naruszenia praw osób trzecich, jeśli udostępniają swoje materiały bez uzyskania zgody podmiotów tych praw. Nadszedł czas, by oprzeć się na sile praw autorskich i uczynić z nich narzędzie pośredniczące między posiadaczami tych praw oraz ich użytkownikami w sposób odpowiedzialny. Komisja będzie w dalszym ciągu zgłębiać tę kwestię, w tym poprzez kontakty z wszystkimi zainteresowanymi stronami, w szczególności w ramach wspomnianego wyżej dialogu z tymi stronami, tak by znaleźć właściwy kompromis między prawami twórców treści oraz potrzebą uwzględnienia nowych form ekspresji.

²² Jako przykłady takich inicjatyw można wymienić Global Repertoire Database (GRD) oraz Automated Content Access Protocol (ACAP). Komisja wspiera już projekt ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works – dostępne rejestry informacji o prawach autorskich i utworach osieroconych) umożliwiające określenie podmiotów praw i statusu utworu, tzn. czy nie jest to tzw. utwór osierocony lub utwór, którego nakład został wyczerpany.

²³ Kwestia ta została już poruszona w opublikowanej przez Komisję zielonej księdze zatytułowanej „Prawo autorskie w gospodarce opartej na wiedzy” i przygotowanym w jej następstwie komunikacie o tym samym tytule (odpowiednio dokumenty COM(2008) 466 oraz COM (2009) 532). W dokumentach tych stwierdzono ostatecznie, że konieczne są dalsze analizy w tym zakresie.

3.3.4. *Oplaty za kopiowanie na użytek prywatny*

Właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wymaga również pogodzenia wymogu uiszczania opłat za kopiowanie na użytek prywatny z zasadą swobodnego przepływu towarów, tak by umożliwić sprawny transgraniczny handel towarami, których dotyczą opłaty za kopiowanie na użytek prywatny²⁴. Zostaną podjęte zdwojone wysiłki mające doprowadzić do osiągnięcia porozumienia zainteresowanych stron opartego na kompromisie zawartym w projekcie protokołu ustaleń, wynegocjowanym przy udziale Komisji w 2009 r. W 2011 r. wyznaczony zostanie niezależny mediator wysokiego szczebla, któremu powierzone zostanie zadanie zbadania możliwych koncepcji mających na celu zharmonizowanie metodyki stosowanej w przypadku nakładania opłat, usprawnienie administrowania tymi opłatami, w szczególności jeśli chodzi o określenie rodzajów urządzeń, które podlegają opłatom, ustalenie stawek oraz interoperacyjność różnych systemów krajowych w świetle efektów transgranicznych, do których prowadzą na rynku wewnętrznym zróżnicowane systemy opłat. Wspólne wysiłki wszystkich zainteresowanych stron na rzecz rozwiązania utrzymujących się problemów powinny stanowić fundament kompleksowych działań legislacyjnych na szczeblu UE w 2012 r.

3.3.5. *Dostęp do europejskiego dziedzictwa kulturowego oraz wspieranie pluralizmu mediów*

Ułatwienie ochrony i upowszechniania bogatego europejskiego dziedzictwa kulturowego i intelektualnego oraz wspieranie tworzenia europejskich bibliotek cyfrowych mają kluczowe znaczenie dla rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Potrzebne są nowatorskie rozwiązania w zakresie licencjonowania, tak by wspierać sprawne dzielenie się wiedzą i kulturą, umożliwiające instytucjom świata akademickiego, przedsiębiorstwom, naukowcom i osobom prywatnym zgodne z prawem korzystanie z materiałów chronionych prawami autorskimi, przy jednoczesnym zapewnieniu wynagrodzenia dla autorów, wydawców i innych twórców z tytułu wykorzystywania ich utworów. W 2011 r. Komisja zamierza realizować dwutorową strategię wspierania cyfryzacji oraz udostępniania zbiorów europejskich instytucji kultury (bibliotek, muzeów i archiwów). Z jednej strony strategia ta polegać będzie na wspieraniu systemów zbiorowego licencjonowania w odniesieniu do utworów nadal chronionych prawami autorskimi, ale niedostępnych na rynku („utworów wyczerpanych”). Z drugiej strony strategia dotyczy europejskich ram prawnych służących identyfikacji i udostępnianiu tzw. „utworów osieroconych”²⁵. Skuteczna realizacja tych dwóch inicjatyw przyspieszy również rozwój „Europeana”²⁶ jako platformy internetowej, za pośrednictwem której obywatele mają dostęp do całej różnorodności i całego bogactwa europejskiego dziedzictwa kulturowego.

Komisja zobowiązuje się również do kontynuacji współpracy z państwami członkowskimi nad rozwojem możliwych do realizacji rozwiązań dotyczących problemu „głodu książek”,

²⁴ Oplaty te są pobierane od urządzeń służących do zapisu i pustych nośników w niektórych państwach członkowskich, które ustawowo dopuściły kopiowanie na użytek prywatny. Według danych Econlaw (2007) w 2006 r. w Unii Europejskiej pobrano 453 mln EUR opłat z tytułu kopiowania na użytek prywatny w związku ze sprzedażą urządzeń i nośników cyfrowych.

²⁵ Utwory wyczerpane różnią się od utworów osieroconych pod tym względem, że ich autorzy lub wydawcy są znani, ale publikacja nie jest dostępna w tradycyjnych bądź nowych (elektronicznych) kanałach handlu. Utwory osierocone to dzieła, których autor nie jest znany lub, jeżeli nawet jest znany, to nie może zostać zlokalizowany.

²⁶ <http://www.europeana.eu/portal/>.

czyli niedostatku książek dla osób niedowidzących, który dotyka miliony obywateli. W chwili obecnej tylko bardzo niewielki odsetek publikacji jest dostępny w formatach odpowiednich dla osób niedowidzących, takich jak audio, alfabet Braille'a czy duży druk. Komisja pośredniczyła ostatnio w wynegocjowaniu protokołu ustaleń²⁷ (podpisanego w 2010 r.) mającego ułatwić transgraniczną wymianę utworów w specjalnych formatach oraz ich udostępnianie osobom niedowidzącym. W protokole tym ustanowiono system „zaufanych pośredników”, którym powierzono zadanie dostarczania online materiałów w specjalnych formatach na skalę transgraniczną. Komisja będzie kontynuować prace z zainteresowanymi stronami mające doprowadzić do utworzenia sieci zaufanych pośredników w każdym państwie członkowskim. Umożliwi to sprawne i bezpieczne dostarczanie materiałów w specjalnych formatach w całej UE. System utworzony na podstawie protokołu ustaleń będzie corocznie poddawany przeglądowi, tak by stwierdzić, czy zakres transgranicznej wymiany materiałów o specjalnych formatach rzeczywiście wzrasta, czy też konieczne są dodatkowe działania wspierające.

Również dziennikarze są autorami, a ich praca jest istotna nie tylko dlatego, że dziennikarze opisują, komentują i interpretują świat, w którym żyjemy, ale również dlatego, że wolna prasa jest żywym świadectwem pluralistycznego i demokratycznego społeczeństwa w Europie. Ochrona praw autorskich dziennikarzy i zapewnienie im możliwości decydowania o tym, w jaki sposób wykorzystywane są ich utwory, mają zatem centralne znaczenie dla utrzymania niezależnego, profesjonalnego i wysokiej jakości dziennikarstwa. Również wydawcy odgrywają istotną rolę w rozpowszechnianiu utworów pisarzy, dziennikarzy, badaczy, naukowców, fotografów i innych twórców. Pod tym względem ważne jest zabezpieczenie praw, którymi dziennikarze i wydawcy dysponują w odniesieniu do swoich utworów w internecie, w szczególności w obliczu rosnącego znaczenia serwisów zbierających jedynie informacje pochodzące z innych źródeł. Komisja będzie kontynuować analizę tych zagadnień w świetle zmian sytuacji prawnej i rozwoju techniki.

Stosunkowo nowym zjawiskiem jest działalność wydawnicza na zasadzie „wolnego dostępu”, która służy jak największemu upowszechnieniu wyników badań naukowych. Istnieją różne formy zapewnienia „wolnego dostępu”, w szczególności wydawnictwa „open access” (przykładowo periodyki naukowe) i archiwizowanie materiałów przez samych autorów w repozytoriach instytucjonalnych lub tematycznych. Potencjał tego modelu pod względem zwiększenia dostępu do wiedzy jest już powszechnie uznawany w środowisku naukowym i jest dalej badany²⁸.

3.3.6. *Prawa wykonawców*

Komisja zobowiązana jest zapewnić, by wszystkie formy twórczości były odpowiednio wynagradzane. W epoce, którą cechuje rozkwit formatów multimedialnych, często zdarza się, że wykonawcy, w tym zawodowi, nie są należycie doceniani i wynagradzani za ich kreatywny

²⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/copyright-infso/copyright-infso_en.htm#otherdocs.

²⁸ W Europejskiej agencji cyfrowej (s. 23) podkreślono, że działalność związana z transferem wiedzy powinna być efektywnie zarządzana i wspierana przez odpowiednie instrumenty finansowe, a wyniki badań finansowanych ze środków publicznych powinny być szeroko rozpowszechniane za pośrednictwem otwartego dostępu do publikacji danych naukowych i referatów. W komunikacie poświęconym Unii innowacji zapowiedziano, że Komisja będzie wspierać otwarty dostęp do wyników badań naukowych finansowanych ze środków publicznych i że będzie dążyć do uczynienia wolnego dostępu do publikacji ogólną zasadą w przypadku projektów finansowanych w ramach unijnych programów ramowych na rzecz badań (zobowiązanie nr 20).

wkład w dzieła artystyczne. Jedną z możliwości osiągnięcia sprawiedliwych i równych warunków prowadzenia działalności wśród twórców, jest większe zbliżenie pojęcia ochrony praw wykonawców w dziedzinie muzyki do pojęcia stosowanego w odniesieniu do twórców. Komisja przedłożyła w tym celu odpowiedni wniosek²⁹ i spodziewa się jego przyjęcia w najbliższej przyszłości. Korzyści z szybkiego wprowadzenia proponowanego rozwiązania, stanowiącego element ogólnej strategii Komisji w zakresie praw autorskich, będą również dotyczyć producentów, którzy dzięki zwiększonym źródłom przychodów, generowanym w szczególności w internecie, będą mieli możliwość promowania nowych talentów oraz zyskają zachęty do inwestowania w nowe utwory muzyczne.

3.3.7. *Utwory audiowizualne*

Stworzenie właściwych warunków dla praktycznych, prostych i neutralnych technologicznie rozwiązań na potrzeby transgranicznego i ogólnoeuropejskiego licencjonowania w sektorze audiowizualnym ułatwi producentom treści zwiększenie dostępności treści z korzyścią dla europejskich obywateli. W 2011 r. Komisja uruchomi konsultacje dotyczące dystrybucji online utworów audiowizualnych, tak by przedstawić odpowiednie sprawozdanie w roku 2012. Konsultacje te będą dotyczyć kwestii praw autorskich, usług wideo na żądanie, w tym ich wprowadzenia do „cyklu życia” utworów audiowizualnych, transgranicznego licencjonowania usług nadawczych, wydajności licencjonowania oraz niektórych aspektów związanych z promowaniem utworów europejskich. Zielona księga dotycząca utworów audiowizualnych będzie również obejmowała kwestie statusu autorów utworów audiowizualnych oraz ich udziału w zyskach ze źródeł przychodów generowanych online.

3.3.8. *Prawa autorów z tytułu odsprzedaży*

W październiku 2011 r. Komisja przedstawi sprawozdanie poświęcone wykonaniu i skutkom dyrektywy dotyczącej praw z tytułu odsprzedaży³⁰. Komisja prowadzi obecnie konsultacje społeczne celem uwzględnienia szeregu kwestii związanych z wykonaniem tej dyrektywy, a mianowicie wpływu dyrektywy na: rynek wewnętrzny, konkurencyjność unijnego rynku sztuki nowoczesnej i współczesnej oraz wspieranie twórczości artystycznej, jak również na skutek w postaci wprowadzenia praw z tytułu odsprzedaży w tych państwach członkowskich, które nie stosowały tego rodzaju przepisów w prawie krajowym przed wejściem w życie dyrektywy³¹.

3.4. **Kwestia dodatkowej ochrony wartości niematerialnych i prawnych**

Obowiązujące przepisy unijne w obszarze ochrony praw własności intelektualnej są uzupełniane przez przepisy krajowe regulujące niektóre praktyki „konkurowania na granicy

²⁹ COM(2008) 464 wersja ostateczna.

³⁰ Dyrektywa 2001/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie prawa autora do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki, Dz.U. L 272 z 13.10.2001, s. 32.

³¹ Niektóre państwa członkowskie korzystają z odstępstwa od wymogu stosowania prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży na korzyść osób uprawnionych po śmierci autora, które to odstępstwo wygasa z dniem 1 stycznia 2012 r. Handlowe obroty dziełami, które są objęte dziedzicznymi prawami do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży, są czterokrotnie wyższe niż obroty dziełami żyjących artystów. W tych okolicznościach sprawozdanie Komisji będzie miało charakter prospektywny.

legalności”, która często leży na styku ochrony własności przemysłowej oraz innych dziedzin prawa.

3.4.1. Tajemnice handlowe i kopie nielegalne

Dobry przykład stanowi w tym względzie ochrona tajemnic handlowych³². Tajemnice handlowe stanowią cenne wartości niematerialne i prawne przedsiębiorstwa, takie jak stosowane techniki, strategie biznesowe lub marketingowe, zbiory danych (na przykład listy klientów) lub receptury. Odpowiednie systemy prawne w poszczególnych państwach członkowskich oraz poziom ochrony przyznawany na terytorium UE różnią się znacznie.

W szeregu państw członkowskich obowiązują szczególne przepisy prawa cywilnego dotyczące tajemnicy handlowej: należą do nich Bułgaria, Dania, Estonia, Hiszpania, Litwa, Niemcy, Polska, Portugalia, Republika Czeska, Słowacja, Słowenia, Szwecja i Włochy. W niektórych z nich przewidziane są również sankcje karnoprawne. W znacznej liczbie państw członkowskich nie istnieją jednak żadne szczególne przepisy prawa cywilnego w zakresie tajemnicy handlowej; do tej grupy państw należą Belgia, Cypr, Finlandia, Irlandia, Luksemburg, Malta, Niderlandy, Rumunia i Zjednoczone Królestwo, jak również Francja, aczkolwiek francuski kodeks własności przemysłowej reguluje niektóre jej aspekty. Tajemnice handlowe mogą jednak być objęte ochroną, przynajmniej częściowo, przy pomocy innych środków, takich jak ogólne klauzule zakazujące nieuczciwej konkurencji, prawo deliktowe, prawo umów, prawo pracy i prawo karne.

Znaczne różnice między przepisami poszczególnych krajów w odniesieniu do charakteru i zakresu ochrony tajemnicy handlowej, jak również w odniesieniu do dostępnych środków dochodzenia roszczeń i odpowiednich środków zaradczych, nieuchronnie prowadzą do różnych poziomów ochrony, co w konsekwencji oznacza, że w zależności od siedziby niektóre przedsiębiorstwa mają większe możliwości stawienia czoła wyzwaniom związanym z gospodarką opartą na informacji. W ostatnich latach tajemnice handlowe stały się coraz bardziej narażone na zewnętrzne ataki szpiegowskie³³, w szczególności w związku z nasileniem wymiany danych i wykorzystania internetu; coraz częściej źródła zagrożeń znajdują się z samych przedsiębiorstwach – według badań prowadzonych przez sektor prywatny kradzież szczególnie chronionych informacji przez pracowników prowadzi przykładowo do średnio dziesięciokrotnie wyższych strat niż przypadkowa ich utrata³⁴. W innych okolicznościach na tajemnicę handlową można się jednak powoływać w celu zatrzymania dla siebie istotnych informacji, tak by utrudnić konkurentom prace rozwojowe i dokonywanie innowacji. Uwzględniając złożoność tego problemu i jego liczne konsekwencje,

³² Tajemnice handlowe odnoszą się do wiedzy, która nie została (jeszcze) zarejestrowana jako prawo własności przemysłowej, ale która jest faktycznie lub potencjalnie wartościowa dla jej posiadacza i nie jest powszechnie znana lub łatwa do zweryfikowania przez ogół i w stosunku do której posiadacz powziął uzasadnione starania mające na celu utrzymanie jej w tajemnicy.

³³ Zob. np. Bundesministerium des Innern (niemieckie federalne ministerstwo spraw wewnętrznych), Verfassungsschutzbericht 2009 (sprawozdanie federalnego urzędu ds. ochrony praw konstytucyjnych), dostępny na stronie: http://www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/2010/vsb2009.pdf?__blob=publicationFile.

³⁴ Forrester Consulting (badanie przeprowadzone na zlecenie RSA i Microsoft), „The Value of Corporate Secrets: How Compliance and Collaboration Affect Enterprise Perceptions of Risk”, marzec 2010, dostępne na stronie: http://www.rsa.com/go/press/RSATheSecurityDivisionofEMCNewsRelease_4510.html.

Komisja musi kontynuować swoje analizy i zgromadzić wystarczające dowody, zanim zajmie stanowisko w odniesieniu do możliwych sposobów rozwiązania tej kwestii.

Inny obszar zainteresowania stanowi ochrona przed produktami stanowiącymi łudząco podobne imitacje produktów autentycznych (ang. *parasitic copies* lub *look-alikes*)³⁵. Produkty te są świadomie projektowane tak, by przypominały istniejące produkty marek o ugruntowanej pozycji rynkowej, przy jednoczesnym zachowaniu drobnych różnic, które uniemożliwiają zaklasyfikowanie ich jako podróbki. Mogą one wprowadzać w błąd konsumentów, którzy albo nie zwracają starannej uwagi na tego typu szczegóły podczas zakupów, albo nie znają danej marki na tyle dobrze, by stwierdzić różnice.

Również z tym zjawiskiem walczy się w poszczególnych państwach członkowskich z zastosowaniem różnych koncepcji i przy zagwarantowaniu różnego poziomu ochrony. Podczas gdy w niektórych państwach członkowskich obowiązują szczególne przepisy dotyczące tego rodzaju imitacji w ramach ustawodawstwa z zakresu nieuczciwej konkurencji (Austria, Niemcy, Republika Czeska, Hiszpania), to w innych zjawisko to jest rozpatrywane w świetle ogólnych klauzul zakazujących nieuczciwej konkurencji (Belgia, Dania, Finlandia). Prawo niektórych innych państw członkowskich nie zawiera żadnych przepisów dotyczących nieuczciwej konkurencji, które miałyby zastosowanie w odniesieniu do tego zjawiska, i kwestie te są rozwiązywane przy odwołaniu się do kodeksu cywilnego, bądź to do jego przepisów szczególnych (we Włoszech), bądź to do przepisów ogólnych dotyczących czynów niedozwolonych (we Francji i Niderlandach). Z kolei w Zjednoczonym Królestwie nie ma nawet przepisów z zakresu nieuczciwej konkurencji, podobnie jak przepisów szczególnych dotyczących przedmiotowych imitacji, w związku z czym trzeba odwoływać się do przepisów regulujących czyn niedozwolony podszywania się. Jak widać, skuteczność ochrony jest bardzo różna.

Komisja rozpoczęła prace nad określeniem skutków gospodarczych obecnego rozdrobnienia ram prawnych mających na celu ochronę tajemnicy handlowej i przeciwdziałanie innym praktykom, które można określić jako „konkurowanie na granicy legalności”, takim jak produkowanie i wprowadzanie do obrotu „niewolniczych imitacji”. Prace te będą obejmowały kompleksowe badanie zlecone podmiotom zewnętrznym oraz konsultacje z zainteresowanymi stronami celem przeanalizowania faktycznych skutków ekonomicznych i społecznych tego rodzaju praktyk. Komisja dokona również oszacowania korzyści gospodarczych, jakie mogłoby przynieść unijne podejście w tym obszarze.

3.4.2. *Oznaczenia geograficzne niezwiązane z rolnictwem*

Oznaczenia geograficzne stanowią narzędzie gwarantujące powiązanie między jakością produktu a jego pochodzeniem geograficznym. Umożliwia ono prowadzenie marketingu niszowego, rozwój marki oraz marketing oparty na reputacji.

Jednak w przypadku ochrony produktów innych niż produkty rolne państwa członkowskie oferują różne systemy prawne (dla przykładu, przy pomocy prawa konkurencji lub prawa ochrony konsumentów, albo poprzez oznaczenia zbiorowe bądź znaki certyfikacyjne) i jedynie jedna trzecia z nich opracowała przepisy szczególne traktujące oznaczenia geograficzne jako odrębne prawo własności intelektualnej. To rozdrobnienie ram prawnych służących objęciu ochroną oznaczeń geograficznych dla produktów spoza branży rolniczej

³⁵ W niektórych państwach określane również jako „niewolnicze imitacje” (*slavish imitations*).

może mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Ochrona oznaczeń geograficznych w przypadku produktów spoza branży rolniczej stanowi ponadto ważną kwestię w dwustronnych i wielostronnych negocjacjach handlowych z państwami trzecimi.

Komisja zainicjuje wkrótce studium wykonalności w zakresie oznaczeń geograficznych dla produktów, które nie są produktami rolnymi bądź żywnościowymi, obejmujące wszystkie obszary prawa istotne w tym kontekście. Prace te przyniosą w szczególności analizę ram prawnych istniejących w państwach członkowskich, dogłębną ocenę potrzeb zainteresowanych stron i potencjalnych skutków gospodarczych ochrony tego rodzaju oznaczeń geograficznych. Na podstawie wyników tych prac i zgromadzonych obszernych danych ilościowych oraz dalszych refleksji Komisja podejmie decyzję co do właściwego dalszego sposobu postępowania.

3.5. Zintensyfikowanie walki ze zjawiskiem podrabiania i piractwa³⁶

Tworzenie produktów i usług opartych na prawach własności intelektualnej może być trudne i kosztowne, natomiast ich powielanie i reprodukcja niezwykle tanie. Zorganizowane naruszenia praw własności intelektualnej na dużą skalę stały się powszechnym zjawiskiem i budzą zaniepokojenie na całym świecie. Według szacunków OECD z 2009 r. wartość międzynarodowego handlu towarami podrabionymi i pirackimi wzrosła z niewiele ponad 100 mld USD w roku 2000 do 250 mld USD w roku 2007³⁷. Według OECD wolumen ten przewyższa krajowy PKB około 150 gospodarek. Opublikowane przez Komisję Europejską dane dotyczące działalności organów celnych państw członkowskich wskazują, że liczba zarejestrowanych spraw dotyczących towarów, w przypadku których zachodziło podejrzenie naruszenia praw własności intelektualnej, wzrosła z 26 704 w roku 2005 do 43 572 w roku 2009, czyli o około 60 % w przeciągu pięciu lat³⁸.

Działalność podmiotów dopuszczających się tych naruszeń sprawia, że twórcy z UE zostają pozbawieni odpowiedniego wynagrodzenia, powstają bariery dla innowacji, zmniejszona zostaje konkurencyjność, likwidowane są miejsca pracy, maleją dochody budżetów publicznych, a nawet potencjalnie zagrożone jest zdrowie i bezpieczeństwo europejskich obywateli. W badaniu przeprowadzonym przez Centre for Economics and Business Research (CEBR) podkreślono, że spowodowane przez podrabianie i piractwo straty mogą prowadzić do obniżenia unijnego PKB o 8 mld EUR rocznie³⁹. Podrabianie przynosi również ogromne zyski grupom zajmującym się przestępczością zorganizowaną i zakłóca rynek wewnętrzny poprzez zachęcanie do nielegalnych praktyk w ramach działalności gospodarczej⁴⁰.

Unia Europejska rozpoczęła walkę z tym problemem poprzez wprowadzenie środków prawa cywilnego umożliwiających podmiotom praw egzekwowanie przysługujących im praw

³⁶ Termin „podrabianie i piractwo” należy rozumieć jako obejmujący naruszenia wszelkich praw własności intelektualnej, o których mowa w oświadczeniu Komisji dotyczącym art. 2 dyrektywy 2004/48/WE, Dz.U. L 94 z 13.4.2005, s. 37.

³⁷ OECD „Magnitude of counterfeiting and piracy of tangible products” – aktualizacja z listopada 2009 r., http://www.oecd.org/document/23/0,3343,en_2649_34173_44088983_1_1_1_1,00.html.

³⁸ http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_controls/counterfeit_piracy/statistics/index_en.htm.

³⁹ CEBR (2000), The Impact of Counterfeiting on four main sectors in the European Union, Centre for Economic and Business Research, Londyn.

⁴⁰ Zob. np. raport Europolu „OCTA 2011 – EU Organised Crime Threat Assessment”, [http://www.europol.europa.eu/publications/European_Organised_Crime_Threat_Assessment_\(OCTA\)/OCTA_2011.pdf](http://www.europol.europa.eu/publications/European_Organised_Crime_Threat_Assessment_(OCTA)/OCTA_2011.pdf).

własności intelektualnej⁴¹, poprzez unijne przepisy celne w postaci rozporządzenia nr 1383/2003⁴², które umożliwiają zatrzymanie na zewnętrznych granicach UE towarów, co do których zachodzi podejrzenie naruszenia praw własności intelektualnej, oraz poprzez uruchomienie w 2009 r. europejskiego obserwatorium zajmującego się zjawiskiem podrabiania i piractwa⁴³. Do głównych zadań obserwatorium należą gromadzenie i udostępnianie danych na temat gospodarczych i społecznych skutków podrabiania i piractwa oraz stworzenie platformy dla przedstawicieli organów krajowych i zainteresowanych stron umożliwiającej wymianę opinii, pomysłów i najlepszych praktyk.

Powodzenie tych pierwszych działań świadczy o tym, że UE obrała właściwą drogę. Pierwsze działania podjęte przez obserwatorium zostały przychylnie przyjęte przez Parlament Europejski, państwa członkowskie i strony zainteresowane z sektora prywatnego. Reakcje tych podmiotów wskazują jednak jednocześnie, że konieczne jest rozszerzenie i pogłębienie dotychczasowych prac. Opublikowane w grudniu 2010 r. sprawozdanie Komisji dotyczące stosowania dyrektywy w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej⁴⁴ potwierdziło ponadto potrzebę wzmocnienia istniejących ram legislacyjnych w zakresie egzekwowania przepisów oraz uzupełnienia ich dobrowolnymi porozumieniami pomiędzy zainteresowanymi stronami. Również w ramach przeglądu unijnych rozporządzeń celnych, który obejmował konsultacje społeczne przeprowadzone w roku 2010, stwierdzono, że należy dokonać zmian przepisów celem rozszerzenia zakresu kontroli celnych, jak również doprecyzowania niektórych procedur, tak by zabezpieczyć interesy podmiotów gospodarczych przestrzegających przepisów.

3.5.1. Uświadamianie społeczeństwa

Konsumenci zazwyczaj nie są świadomi wartości praw własności intelektualnej i negatywnych gospodarczych i społecznych skutków zjawiska podrabiania i piractwa, a także potencjalnych zagrożeń związanych z podrabianymi produktami⁴⁵. Lepsze informowanie obywateli stanowi zatem istotny czynnik dla sukcesu polityki w obszarze własności intelektualnej. Również Parlament Europejski wezwał Komisję, państwa członkowskie i zainteresowane strony do lepszego uświadomienia konsumentów, szczególnie młodych, i sprawienia, by mogli oni zrozumieć znaczenie własności intelektualnej⁴⁶.

Komisja podejmie zatem odpowiednie działania, w ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim i pozostałymi zainteresowanymi stronami, mające na celu wspieranie

⁴¹ Dyrektywa 2004/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej, Dz.U. L 157 z 30.4.2004, s. 16.

⁴² Rozporządzenie Rady (WE) nr 1383/2003 z dnia 22 lipca 2003 r. dotyczące działań organów celnych skierowanych przeciwko towarom podejrzanym o naruszenie niektórych praw własności intelektualnej oraz środków podejmowanych w odniesieniu do towarów, co do których stwierdzono, że naruszyły takie prawa, Dz.U. L 196 z 2.8.2003, s. 7.

⁴³ Zob. komunikat Komisji „Poprawa egzekwowania praw własności intelektualnej na rynku wewnętrznym”, COM(2009) 467 z 11.9.2009.

⁴⁴ COM(2010) 779, http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/directives_en.htm.

⁴⁵ Przeprowadzone w 2009 r. przez DG MARKT badanie Eurobarometru (*dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/public_opinion/*) ujawniło, że jedynie między 55 % (na Litwie i w Danii) a 84 % (we Francji) konsumentów jest świadomych faktu istnienia unijnych przepisów w obszarze podrabiania i piractwa. Jest to dużo niższy odsetek niż w przypadku innych obszarów polityki. Ponadto badanie to pokazało, że co piąty mieszkaniec UE co najmniej raz w niezamierzony sposób nabył podrabiany produkt.

⁴⁶ Parlament Europejski, rezolucja z 22 września 2010, 2009/2178(INI).

odpowiednich kampanii informacyjnych. Oczekuje się również wkładu w te działania ze strony europejskiego obserwatorium zajmującego się zjawiskiem podrabiania i piractwa.

3.5.2. Bardziej stabilna struktura i nowe zadania europejskiego obserwatorium zajmującego się zjawiskiem podrabiania i piractwa

Stawienie czoła wyzwaniom wymaga solidnych informacji na temat skali zjawiska, lepszej wiedzy o źródłach towarów podrabionych i pirackich, kanałach dystrybucji i zaangażowanych w ten proceder podmiotach. Ponieważ tendencje w tym obszarze ulegają szybkim zmianom, zwłaszcza w sferze internetu, niezbędna jest również ściślejsza współpraca stron zainteresowanych i organów publicznych.

Komisja proponuje zatem poszerzenie zakresu obowiązków powierzonych obecnie europejskiemu obserwatorium zajmującemu się zjawiskiem podrabiania i piractwa. W przyszłości zadania te powinny również obejmować projektowanie i organizowanie kampanii informacyjnych skierowanych do szerokiej publiczności, zapewnianie właściwych programów szkoleniowych dla przedstawicieli organów zajmujących się egzekwowaniem przepisów, prowadzeniem badań nad nowatorskimi systemami wykrywania naruszeń i egzekwowania przepisów, które z jednej strony umożliwią osiągnięcie jak największej atrakcyjności i innowacyjności przez legalne produkty, a z drugiej strony umożliwią skuteczniejsze egzekwowanie przepisów służących zwalczaniu podrabiania i piractwa (np. systemy śledzenia ruchu i pochodzenia), jak również koordynację współpracy międzynarodowej w zakresie budowania odpowiedniego potencjału w organizacjach międzynarodowych i w państwach trzecich. W związku z tymi celami obserwatorium będzie potrzebowało bardziej trwałej struktury w kategoriach posiadanej wiedzy fachowej, zasobów finansowych i wyposażenia technicznego. Zadania obserwatorium należy zatem powierzyć Urzędowi Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (UHRW), który w odniesieniu do tych zadań powinien otrzymać mandat obejmujący wszystkie kategorie praw własności intelektualnej.

W tym kontekście UHRW usprawni również bieżącą współpracę między organami zajmującymi się egzekwowaniem przepisów oraz współpracę z zainteresowanymi stronami z sektora prywatnego, między innymi opracowując nową, elektroniczną platformę wymiany informacji oraz system wczesnego ostrzegania o produktach podrabionych i pirackich. W 2010 r. Komisja opublikowała przeprowadzone przez ekspertów zewnętrznych badanie określające zbiór istniejących systemów informatycznych, które mogłyby zostać wykorzystane na potrzeby budowy tego rodzaju sieci⁴⁷. Badanie to będzie stanowiło podstawę dalszych konsultacji i ocen służących zidentyfikowaniu oszczędnych rozwiązań i osiągnięciu synergii z istniejącymi już systemami oraz realizowanymi dopiero projektami, tak by do końca 2012 r. zaprezentować koncepcję takiej sieci elektronicznej. Działanie tej sieci byłoby w pełni zgodne z przepisami unijnymi dotyczącymi ochrony danych.

3.5.3. Przegląd dyrektywy w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej

Równoległe wiosną 2012 r. Komisja zamierza dokonać przeglądu dyrektywy w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej (2004/48/WE). Opublikowane niedawno sprawozdanie dotyczące stosowania dyrektywy w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej⁴⁸ pokazało, że największe wyzwanie stanowi dostosowanie egzekwowania

⁴⁷ Zob. http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/documents_en.htm.

⁴⁸ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/directives_en.htm.

praw własności intelektualnej do świata technologii cyfrowych. Komisja określi możliwości stworzenia ram, które umożliwiłyby w szczególności skuteczniejsze zwalczanie naruszeń praw własności intelektualnej dokonywanych przy użyciu internetu. Celem wszelkich zmian powinno być umożliwienie zwalczania naruszeń u ich źródła i w związku z tym wspieranie współpracy między pośrednikami, takimi jak dostawcy usług internetowych, przy czym jednocześnie muszą one być zgodne z celami polityki w obszarze dostępu szerokopasmowego i nie mogą naruszać interesów użytkowników końcowych. Komisja zamierza zagwarantować, że wszystkie ewentualne zmiany będą respektowały wszystkie prawa podstawowe uznane w Karcie praw podstawowych UE, a w szczególności prawo do prywatności, ochronę danych osobowych, swobodę wypowiedzi i informacji oraz prawo do skutecznych środków odwoławczych⁴⁹.

Jednocześnie Komisja będzie kontynuowała starania, na podstawie protokołu ustaleń podpisanego przez zainteresowane strony dnia 4 maja 2010 r.⁵⁰, na rzecz zbadania w szczególności, do jakiego stopnia sprzedaż podrobionych towarów przez internet może zostać ograniczona dzięki środkom mającym charakter dobrowolny, z udziałem zainteresowanych stron w największym stopniu dotkniętych tym zjawiskiem (podmioty praw, platformy internetowe i konsumenci).

3.6. Międzynarodowy wymiar praw własności intelektualnej

Dynamiczny rozwój handlu międzynarodowego rzucił nowe światło na międzynarodowy wymiar praw własności intelektualnej. Globalizacja otwiera przed Europą ogromne szanse pod względem eksportu i handlu oferowanymi przez nią produktami i usługami wytworzonymi przy dużym udziale własności intelektualnej oraz związanym z nimi know-how do państw trzecich, względnie z państwami trzecimi. Jednocześnie wzrost liczby naruszeń praw własności intelektualnej stwarza konieczność poświęcenia uwagi solidnej, globalnej strategii na rzecz egzekwowania odpowiednich przepisów, zgodnie z prawami podstawowymi.

Parlament Europejski stwierdził w jednej ze swoich rezolucji⁵¹, że „największym wyzwaniem dla rynku wewnętrznego jest zwalczanie naruszeń praw własności intelektualnej na zewnętrznych granicach UE i w krajach trzecich”.

Wniosek ten pojawił się już w trakcie opracowywania przez Komisję w 2004 r. „Strategii egzekwowania praw własności intelektualnej w krajach trzecich”⁵², która jest obecnie poddawana przeglądowi. Komisja jest ponadto zobowiązana do zapewnienia spójności własnej polityki w obszarze praw własności intelektualnej z celami polityki rozwojowej⁵³.

3.6.1. Inicjatywy wielostronne, w tym koordynacja z organizacjami międzynarodowymi

Komisja będzie realizować wyznaczony cel zwiększenia stopnia przestrzegania standardów w zakresie praw własności intelektualnej na szczeblu międzynarodowym poprzez poprawę

⁴⁹ Prawo do własności intelektualnej jest uznane za prawo podstawowe w art. 17 ust. 2 Karty.

⁵⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/stakeholders_dialogues_en.htm#Sale.

⁵¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2010-0340>.

⁵² Dz.U. C 129 z 26.5.2005.

⁵³ Zgodnie z art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

skuteczności współpracy z państwami trzecimi oraz ich zaangażowania na forach międzynarodowych, w szczególności poprzez prace w kontekście Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO), Światowej Organizacji Handlu (WTO) i Międzynarodowego Związku Ochrony Nowych Odmian Roślin (UPOV), służące lepszej ochronie i lepszemu egzekwowaniu praw własności intelektualnej na poziomie światowym. Komisja będzie działać na rzecz wspierania innowacji technicznych oraz transferu i upowszechniania technologii, z obopólną korzyścią zarówno dla producentów, jak i użytkowników wiedzy technicznej w sposób sprzyjający dobrobytowi społecznemu i gospodarczemu, a także na rzecz odpowiedniego wyważenia praw i obowiązków⁵⁴. W chwili obecnej działaniom podejmowanym przez UE oraz organizacje międzynarodowe często charakteryzuje brak koordynacji, co ogranicza ich skuteczność⁵⁵.

W kontekście WIPO Komisja będzie kontynuowała wsparcie dla zakrojonej na dużą skalę ratyfikacji traktatów WIPO z 1996 r. dotyczących internetu oraz dla ich właściwego wdrożenia do krajowych systemów prawnych. Komisja będzie również wspierała starania na rzecz stworzenia odpowiednich narzędzi oceny funkcjonowania systemu praw autorskich, a także bieżące wysiłki w zakresie zwalczania ogólnoswiatowego zjawiska kradzieży sygnału telewizyjnego oraz retransmisji w internecie skradzionych sygnałów radiowych. Komisja podwoi również swoje wysiłki na rzecz opracowania porozumienia w ramach WIPO w sprawie transgranicznego udostępniania materiałów w specjalnych formatach przystosowanych do potrzeb osób nieposiadających pełnej sprawności fizycznej na potrzeby czytania, zgodnie z celami konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. W czerwcu 2010 r. UE zaproponowała już WIPO treść wspólnego zalecenia dotyczącego ułatwionego dostępu przez osoby z zaburzeniami odczytu druku do utworów chronionych prawami autorskimi.

Na płaszczyźnie międzynarodowej Traktat o prawie patentowym oznacza już harmonizację i uproszczenie formalnych procedur w odniesieniu do krajowych i regionalnych wniosków patentowych i patentów. Unia Europejska będzie zatem kontynuować wspieranie dyskusji na forum WIPO na temat harmonizacji materialnego prawa patentowego. Doprowadziłaby ona do poprawy jakości patentów i zmniejszenia kosztów, z korzyścią dla wszystkich użytkowników systemu patentowego na całym świecie.

Unia powinna być również w stanie ratyfikować Umowę handlową dotyczącą zwalczania obrotu towarami podrobionymi (Anti-Counterfeiting Trade Agreement, ACTA)⁵⁶, po tym jak w trakcie 2011 r. zostanie ona podpisana przez umawiające się strony. Umowa ACTA, która jest w pełni zgodna z unijnym dorobkiem prawnym, stanowi ważny krok na drodze do

⁵⁴ Artykuł 7 Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (porozumienia TRIPS) z 1994 r. Komisja będzie w pełni popierać realizację zobowiązań podjętych w Istambule w dniu 13 maja 2011 r. celem zapewnienia elastycznych rozwiązań służących ochronie zdrowia publicznego oraz, w szczególności, wspierania dostępu wszystkich obywateli do leków i zachęcania do udzielania w tym względzie wsparcia krajom rozwijającym się, przy jednoczesnym zagwarantowaniu, że wszelkie tego rodzaju elastyczne mechanizmy są zrównoważone z uzasadnionymi interesami podmiotów praw.

⁵⁵ Zob. np. wyniki badania ADE, zleconego przez Dyрекcyję Generalną ds. Handlu Komisji Europejskiej, „Evaluation of the Intellectual Property Rights Enforcement Strategy in Third Countries”, listopad 2010, http://trade.ec.europa.eu/doclib/cfm/doclib_section.cfm?sec=180&langId=en.

⁵⁶ Umowa ACTA (dostępna na stronie: <http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/intellectual-property/anti-counterfeiting/>) opiera się na porozumieniu TRIPS z 1994 r. i ma na celu ulepszenie światowych standardów w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej. Dotyczy ona możliwości egzekwowania praw przez przedsiębiorstwa i osoby prywatne przed sądami, na granicach oraz w internecie.

zwiększenia skuteczności międzynarodowej walki z naruszeniami praw własności intelektualnej, we współpracy z krajami o podobnych obawach i poglądach. W najbliższych tygodniach Komisja przedłoży wniosek dotyczący decyzji UE w sprawie podpisania tej umowy.

3.6.2. *Negocjacje dwustronne oraz współpraca w zakresie ochrony własności intelektualnej z państwami trzecimi*

Unia będzie kontynuować negocjowanie przepisów dotyczących praw własności intelektualnej w zawieranych przez nią z państwami trzecimi umowach o wolnym handlu. W ramach negocjacji tych umów klauzule dotyczące praw własności intelektualnej powinny w możliwie największym stopniu oferować takie same poziomy ochrony praw własności intelektualnej jak te, które istnieją w UE, przy jednoczesnym uwzględnieniu poziomu rozwoju poszczególnych krajów, z którymi zawierane są te umowy. Również współpraca w formie dialogu politycznego i technicznego stanowi element unijnej strategii w odniesieniu do powiązanych z handlem aspektów praw własności intelektualnej.

Należy również zadbać o właściwą równowagę między ochroną praw własności intelektualnej w państwach trzecich a dostępem do wiedzy. Polityka w obszarze praw własności intelektualnej może zatem wspierać trwały wzrost gospodarczy służący włączeniu społecznemu, jeżeli stanowi ona część ogólnej strategii rozwojowej mającej na celu poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej, wspieranie badań naukowych dostosowanych do potrzeb rozwojowych oraz zapewnienie należytego uwzględnienia celów w zakresie zdrowia, różnorodności biologicznej i bezpieczeństwa żywnościowego. Dokonywane na przystępnych warunkach transfery technologii, które służą spełnieniu podstawowych potrzeb społeczeństwa, mają kluczowe znaczenie dla krajów najsłabiej rozwiniętych. Aby transfery takie mogły mieć miejsce, UE i jej państwa członkowskie muszą zweryfikować zachęty zapewnianie przedsiębiorstwom lub instytucjom do celów promowania i wspierania innowacji i transferu technologii z korzyścią dla krajów najsłabiej rozwiniętych. Przykład ścieżki, którą można by podążać, stanowi pilotażowe partnerstwo „Global Access in Action”, które wiąże cele WIPO z promowaniem najlepszych praktyk w zakresie licencjonowania własności intelektualnej z korzyścią dla krajów najsłabiej rozwiniętych, bez szkody dla głównych komercyjnych rynków dla podmiotów praw własności intelektualnej⁵⁷. W tym kontekście konieczne są dalsze refleksje nad tym, do jakiego stopnia należy dążyć do przedłużenia wyłączenia krajów najsłabiej rozwiniętych z zobowiązań w ramach porozumienia TRIPS poza rok 2013.

Kraje rozwijające się oraz kraje o szybko rozwijających się rynkach są szczególnie narażone na działania stanowiące naruszenia praw własności intelektualnej i są czasami wykorzystywane przez złożone sieci przestępcze jako bazy produkcyjne i dystrybucyjne. Realizowane przez UE programy szkoleń oraz działania służące budowie odpowiedniego potencjału są zatem niezbędne dla wsparcia tych krajów w ich walce ze zorganizowaną przestępczością w obszarze naruszeń praw własności intelektualnej. Środki tego rodzaju będą wspierane przez UHRW w kontekście jego funkcjonowania jako europejskie obserwatorium zajmujące się zjawiskiem podrabiania i piractwa oraz w ramach innych programów administrowanych przez Komisję. Współpraca w tym obszarze będzie się koncentrować na

⁵⁷ Projekt „Global Access In Action” narodził się na łonie World Economic Forum Global Agenda Council on IP i jest wspierany przez WIPO i innych partnerów z sektora publicznego i prywatnego, <http://globalaccessinaction.org>.

tych krajach, w przypadku których można się spodziewać największego wpływu na zwiększenie możliwości w zakresie egzekwowania przepisów i osiągnięcia – przy zdefiniowanych wydatkach – najlepszych wyników.

3.6.3. Zwiększenie ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej na granicach UE

Organy celne na granicach UE znajdują się w uprzywilejowanej sytuacji, ponieważ mogą podejmować skuteczne działania. Unijny plan działań przewidzianych do podjęcia przez organy celne w latach 2009-2012 w celu zwalczania naruszeń praw własności intelektualnej⁵⁸ zawiera jako priorytet Komisji i państw członkowskich podjęcie działań mających na celu poprawę egzekwowania przepisów celnych. W tym kontekście Komisja przedkłada wniosek w sprawie nowego rozporządzenia zastępującego rozporządzenie 1383/2003, w celu wzmocnienia egzekwowania przepisów i jednoczesnego usprawnienia procedur. Trwają prace nad rozwojem unijnej bazy danych zwanej COPIS, w której mają być przechowywane wszystkie składane przez przedsiębiorstwa wnioski o podjęcie działań przez organy celne, które są przewidziane we wspomnianym rozporządzeniu. Krajowe organy celne i Komisja powinny podejmować wspólne wysiłki na rzecz skutecznego egzekwowania praw własności intelektualnej. Dla przykładu, Komisja powoła grupę ekspertów oraz sieć punktów kontaktowych krajowych organów celnych w celu zapobiegania importowi zakupionych w internecie towarów, które naruszają prawa własności intelektualnej.

Walka z naruszeniami praw własności intelektualnej już na granicy zapobiega również eksportowi nielegalnych towarów do UE. Komisja i państwa członkowskie są aktywnie zaangażowane we współpracę celną zarówno z krajami pochodzenia nielegalnych towarów, jak i z innymi krajami, w których są one konsumowane, w postaci konkretnych inicjatyw, takich jak plan działań UE-Chiny w sprawie współpracy celnej w zakresie egzekwowania praw własności intelektualnej. Plan ten powinien stanowić podstawę do ograniczenia skali naruszeń praw własności intelektualnej w handlu dwustronnym między UE a Chinami.

4. WNIOSKI

Prawa własności intelektualnej we wszelkiej ich postaci stanowią fundament nowej gospodarki opartej na wiedzy. Znaczna część wartości, kapitalizacji rynkowej i przewagi konkurencyjnej europejskich przedsiębiorstw będzie w przyszłości zależała od wartości niematerialnych i prawnych, którymi dysponują. Własność intelektualna stanowi najważniejszy zasób kapitałowy nowej gospodarki. Lepsze wykorzystanie zasobów praw własności intelektualnej w drodze licencjonowania i komercyjnego wykorzystania ma centralne znaczenie dla sukcesu modeli biznesowych.

Trudno jest przecenić znaczenie potencjału jednolitego rynku cyfrowego, z którego zarówno twórcy i dostawcy usług, jak też konsumenci mogą odnosić istotne korzyści i sukcesy. Europa musi pilnie zacząć korzystać z ludzkich i technicznych zasobów, które stoją do jej dyspozycji, tak by stworzyć dynamiczny i konkurencyjny rynek online dla transakcji w sektorach kreatywnych, umożliwiając jak największe upowszechnienie cyfrowych dóbr i usług z korzyścią dla ogółu.

⁵⁸ Rezolucja Rady z dnia 16 marca 2009 r., Dz.U. C 71 z 25.3.2009, s. 1.

Niniejsza nadrzędna strategia w obszarze praw własności intelektualnej służy osiągnięciu tego celu. Realizacja ambitnego programu prac Komisji opisanego szczegółowo powyżej będzie wymagała trwałego zaangażowania na szczeblu Parlamentu Europejskiego, Rady, Komisji i państw członkowskich. Pełne skapitalizowanie bogatych europejskich zasobów w obszarze praw własności intelektualnej wymaga zobowiązania się do wykorzystania w pełni europejskich aktywów intelektualnych. Jak pokazują opisane wyżej inicjatywy, konieczne będzie podjęcie dodatkowych wysiłków, tak by aktywa te przekształciły się w prawdziwy motor napędzający wzrost gospodarczy i tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy.

Ponieważ w świetle zdobywanych doświadczeń oraz w związku z szybkimi zmianami zachodzącymi w technice i w społeczeństwie wyłaniają się nowe wyzwania i priorytety, Komisja zobowiązuje się do przeglądu niniejszej strategii i wyciągnięcia odpowiednich wniosków w ścisłej współpracy z zainteresowanymi stronami.

ZAŁĄCZNIK: WYKAZ PRZYSZŁYCH DZIAŁAŃ KOMISJI

Nr	Działanie	Opis	Harmonogram
1	Jednolita ochrona patentowa	Wnioski ustawodawcze dotyczące rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie (1) jednolitego patentu unijnego oraz (2) systemu tłumaczeń.	Komisja przyjęła wnioski w sprawie (1) i (2) w dniu 13 kwietnia 2011 r.
2	Instrument waloryzacji praw własności intelektualnej	Kompleksowa analiza na podstawie trwającego studium wykonalności oraz sprawozdanie dla Rady Europejskiej.	Sprawozdanie zostanie przedłożone jeszcze w 2011 r.
3	Zmiana rozporządzenia w sprawie wspólnotowego znaku towarowego oraz dyrektywy w sprawie znaków towarowych	Wnioski ustawodawcze będą miały na celu uczynienie unijnego systemu znaków towarowych bardziej skutecznym, wydajnym i spójnym.	Drugie półrocze 2011 r.
4	Utwory osierocone	Wniosek ustawodawczy dotyczący dyrektywy w sprawie niektórych dozwolonych sposobów wykorzystania utworów osieroconych.	Pierwsze półrocze 2011 r.
5	Ponadnarodowe zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi	Wniosek ustawodawczy dotyczący instrumentu prawnego służącego stworzeniu europejskich ram prawnych w odniesieniu do licencjonowania praw autorskich w środowisku online celem zapewnienia stabilnych ram dla zarządzania prawami autorskimi na poziomie europejskim.	Drugie półrocze 2011 r.
6	Utwory audiowizualne	Konsultacje publiczne na temat zielonej księgi poświęconej różnym kwestiom związanym z dystrybucją online utworów audiowizualnych.	Drugie półrocze 2011 r.

7	Inne środki w obszarze praw autorskich	Przygotowanie w oparciu o konsultacje z zainteresowanymi stronami sprawozdania zawierającego ocenę potrzeby podjęcia dalszych środków umożliwiających obywatelom UE, dostawcom treści internetowych i podmiotom praw pełne wykorzystanie potencjału cyfrowego rynku wewnętrznego.	2012 r.
8	Opłaty za kopiowanie na użytek prywatny	Wyznaczenie mediatora wysokiego szczebla, którego zadaniem miałyby być pośredniczenie w wynegocjowaniu porozumienia między zainteresowanymi stronami w sprawie opłat za kopiowanie na użytek prywatny.	Drugie półrocze 2011 r.
Nr	Działanie	Opis	Harmonogram
9	Treści tworzone przez użytkowników	Konsultacje z zainteresowanymi stronami.	Drugie półrocze 2012 r.
10	Europejski kodeks praw autorskich	Ocena i dyskusje z zainteresowanymi stronami oraz przedłożenie odpowiedniego sprawozdania.	2012 r. i kolejne lata
11	Zmiana dyrektywy 2001/29/WE	Sprawozdanie ze stosowania dyrektywy 2001/29/WE wymagane na mocy art. 12 tej dyrektywy.	2012 r.
12	Europejskie obserwatorium zajmujące się zjawiskiem podrobienia i piractwa	Wniosek ustawodawczy dotyczący rozporządzenia w sprawie powierzenia Urzędowi Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (znaki towarowe i wzory) niektórych zadań związanych z ochroną praw własności intelektualnej, w tym zwoływania posiedzeń przedstawicieli sektora publicznego i prywatnego w charakterze europejskiego obserwatorium zajmującego się zjawiskiem podrobienia i piractwa.	Maj 2011 r.
13	Prawa uzupełniające prawa własności intelektualnej	Badanie służące ocenie gospodarczych i społecznych skutków naruszeń tajemnic handlowych oraz praktyk konkurowania na granicy legalności, takich jak produkowanie i wprowadzanie do obrotu „niewolniczych imitacji”, jak również ocena gospodarczych korzyści płynących z unijnego podejścia w tym obszarze.	Koniec 2012 r.
14	Oznaczenia geograficzne niezwiązane z	Studium wykonalności na potrzeby rozważenia wprowadzenia ogólnounijnej ochrony oznaczeń geograficznych dla produktów, które nie są produktami rolnymi bądź żywnościowymi. Studium to zapewni analizę ram prawnych istniejących w państwach członkowskich, dogłębną ocenę potrzeb zainteresowanych stron i potencjalnych skutków gospodarczych ochrony tego rodzaju oznaczeń	Drugie półrocze 2012 r.

	rolnictwem	geograficznych.	
15	Przegląd dyrektywy w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej	Przegląd dyrektywy służący stworzeniu ram, które umożliwiłyby w szczególności skuteczniejsze zwalczanie u źródła naruszeń praw własności intelektualnej dokonywanych przy użyciu internetu.	Pierwsze półrocze 2012 r.

Nr	Działanie	Opis	Harmonogram
16	Zastąpienie rozporządzenia dotyczącego działań organów celnych skierowanych przeciwko towarom podejrzanym o naruszenie niektórych praw własności intelektualnej	Wniosek ustawodawczy dotyczący nowego rozporządzenia celnego mającego na celu wzmocnienie egzekwowania praw własności intelektualnej przez organy celne oraz stworzenie warunków dla podejmowania skutecznych działań, przy jednoczesnym usprawnieniu procedur.	Maj 2011 r.
17	Dobrowolne środki podejmowane przez zainteresowane strony i ukierunkowane na naruszenia praw własności intelektualnej	Porozumienie zainteresowanych stron (protokół ustaleń) dotyczące sprzedaży podrobionych towarów przez internet oraz działania następcze w tym obszarze.	Protokół ustaleń został podpisany dnia 4 maja 2011 r., ocena i przegląd nastąpią do połowy 2012 r.
18	Unijna baza danych COPIS	Stworzenie bazy danych na potrzeby zapewnienia wydajnego administrowania składanymi przez przedsiębiorstwa wnioskami o podjęcie działań przez organy celne oraz opracowywania statystyk na temat zatrzymań towarów przez te organy.	Pierwsze półrocze 2012 r.
19	Przegląd przedstawionej przez Komisję w 2004 r. „Strategii	Zmiana strategii celem dostosowania jej do aktualnych potrzeb i trendów, tak by zapewnić wyższe standardy egzekwowania praw własności intelektualnej przez organy celne w państwach trzecich oraz współpracę w ramach umów handlowych.	Koniec 2011 r.

	egzekwowania praw własności intelektualnej w krajach trzecich”		
--	---	--	--